

گفت و گوی صبا با عوامل نمایش «جنگ و صلح»

جایی که انسان، ساز می شود

سمیه خاتون
گفت و گو

نمایش موزیکال جنگ و صلح پس از پایان اجرایی خود در فرهنگسرای نیاوران، اجرای جدید این نمایش را در پردیس تئاتر شهرزاد آغاز کرده است. این تئاتر با رویکردی تلفیقی از دو هنر نمایش و موسیقی در لایه های بطنی مخاطبان را با خود همراه می کند. نمایش موزیکال «جنگ و صلح» به نویسندگی و کارگردانی میثم یوسفی است که با بازیگری ناصر آویژه، حسین میرزائیان، بهنام متعارفی، الهام زارعی، قاسم انصاری شاد، مهدی رحمتی، حسن تدینی، سعیده ترکشوند این روزها میزبان نمایش در مجموعه پردیس تئاتر شهرزاد است. در خلاصه این نمایش آمده است: در مجلس بزمی دو خانواده سازهای سنتی (ایرانی) و کلاسیک (فرنگی) در حال اجرای موسیقی می باشند که ساز جوان، کمانچه از خانواده سازهای ایرانی و چنگ از خانواده سازهای کلاسیک رخ در رخ یکدیگر قرار گرفته و یک دل نه صد دل عاشق و شیفته یکدیگر می شوند و با توجه به اختلافات فرهنگی و خانوادگی شان با ممانعت خانواده هایشان روبرو می شوند. خبرنگار صبا درباره این نمایش با کارگردان و بازیگران این اثر گپ و گفتی داشته است که در ادامه می خوانید.

میثم یوسفی:

جنگ و صلح، تئاتری برای ۷ تا ۷۰۰ ساله ها

با توجه به اینکه این نمایش پیوند دهنده دو هنر موسیقی و نمایش است، ایده این نمایش چطور شکل گرفت؟

از نظر من موسیقی تنها زبان بین المللی دنیاست که قادر است با هر زبان و ملیتی ارتباط مستقیم برقرار کند و از نظر فرهنگی یک زبان مشترک میان تمام اقوام است. در واقع من از زمانی که احساس کردم که دو موضوع موسیقی سنتی ایران و فرهنگ ایرانی به دنیا در دست معرفی نشده است سعی کردم در قالب یک اثر نمایشی روی هر دو موضوع متمرکز شوم. اول موسیقی سنتی ایران و دوم فرهنگ خانواده هایی که در ایران زندگی می کنند نمایش جنگ و صلح با همین ایده و مضمون شکل گرفت. با همین مضمون ما دو واژه عشق و تقابل سلیقه ای و طبقاتی را کشف کردیم این اثر قرار دادیم و از رهگذر این دو واژه به صلح رسیدیم. برای رسیدن به این تقابل داستان رومئو و ژولیت و عشق میان این دو دلباخته را به عنوان عاشقانه ای شناخته شده در جهان سرمشق قرار دادیم. همین الگوی عاشقانه را به خانواده سازها بردیم و در تقابل دو ساز کلاسیک و سنتی را نماد پردازی کردیم. از خانواده سازهای کلاسیک ساز چنگ را انتخاب کردیم و از خانواده سازهای سنتی ساز کمانچه را برگزیدیم. در ادامه عشق و علاقه میان این دو ساز را نشان دادیم و تقابل را میان خانواده هایشان بسط دادیم. مترونوم که در موسیقی وظیفه حفظ ریتم در قطعات موسیقی را دارد، دانا و هدایتگر قصه ماست که به کمک این دو دلباخته برای حل مشکل شان می آید. این نمایش بیانگر این پیام است که عشق داروی شفابخش حیات است و چنانچه بخواهیم کل دنیا در صلحی فراگیر قرار بگیرد باید این داروی شفابخش در دنیا پراکنده و میان همه انسان ها جاری و ساری باشد. از طرفی دیگر شفابخشی و اعجاز موسیقی در دنیا بر هیچ کس پوشیده نیست، موسیقی یک درمان است و من از پیوند این دو به نسخه اکسیر حیات رسیدم.

آیا این نمایش در ضمن قصه گویی از یک جریان نمایشی، جنبه های آموزشی برای مخاطبان در زمینه موسیقی هم دارد؟ بله، خوشبختانه این نمایش اطلاعات مخاطب را در زمینه ساز شناسی تقویت می کند. علاوه بر مبحث ساز شناسی، مباحث مهم تری از موسیقی مانند ریتم، ملودی، هارمونی و ... برای مخاطب حین دیدن این نمایش ملموس می شود. چرا که موسیقی رکن اصلی این قصه است و دیالوگ های این نمایش اجرای سازهاست.

نمایش جنگ و صلح بر چه شیوه و سبک اجرایی استوار است؟

تلفیقی از نمایش آئینی و عروسکی است. بازیگران این نمایش تن پوش های دارند که امکان دارد بعضی نیمه تن پوش و برخی تمام تن پوش باشند. دیالوگ ها به شکل شعر و موسیقی است و حاصل زحمات دوستان حرفه ای در زمینه ساخت ماسک و موسیقی است. البته تجربه ای که خود بنده از ۲۵ سال کار در زمینه اجرای نمایش در ژانرهای مختلف داشته ام و همچنین تجربه ای که در موسیقی و آشنایی با سازها داشته ام در این اثر بسیار هدایت ام کرد.

از نظر مخاطب شناسی، قشر هدف این نمایش را در چه گروهی دیده اید؟

این نمایش اجرای جذابی است برای مخاطبان ۷ تا ۷۰۰ ساله، چرا که به فراخور همه افراد در تمام رده های سنی، داده هایی دارد که حتما برایشان جذاب و قابل تامل است. با اینکه درام این نمایش بر اساس دغدغه های افرادی از سن ۲۰ به بالاست اما اجرای فرمی آن به شدت کودکان را جذب می کند.

نظر تان درباره شرایط اجرای جدیدتان در پردیس شهرزاد چیست؟

به هر حال هر سالنی ویژگی ها، شرایط و محسنات خاص به خود را دارد. پردیس شهرزاد یک سالن خصوصی است با شرایط خاص به خود، فرهنگسرای نیاوران هم یک سالن دولتی است که طبیعتاً قوانین خاص به خود را دارد. به همین خاطر تفاوت هایی میان سالن دولتی و خصوصی است که

هر کسی به فراخور اجرایی که در این سالن ها داشته است به این مباحث آشناست. به همت همکاری و تعامل خوبی که قاسم جعفری با گروه ما داشت، اجرای ما در این سالن اتفاق افتاد. در ادامه هم امیدوارم وعده های حمایتی که محمود سالاری معاونت هنری وزارت فرهنگ و همچنین کاظم نظری مدیر کل هنرهای نمایشی به ما داده اند عملی شود. چرا که با دیدن این نمایش به این مهم رسیده اند که این نمایش شاخصه و قابلیت اش را دارد که نماینده هنر تئاتر ایران در جهان و مجامع بین المللی باشد.

از سختی های که در طول مسیر اجرای این نمایش داشته اید، بگوئید؟

در این روزگار با توجه به شرایط اقتصادی، کار کردن در حوزه نمایش بسیار سخت است و طبیعتاً بخش بزرگی از این سختی متوجه تهیه کننده و حمایت کننده مالی این کار است. البته حل این مسئله با کمک خود هنرمندان این رشته امکان پذیر می شود.

